

CHỢ NỐI NGÃ BẢY - PHỤNG HIỆP

NÉT VĂN HÓA SÔNG NƯỚC ĐẶC TRUNG

(Trích tập sách *Đất và Người Hậu Giang - cùng tác giả*)

Biên khảo: Nhâm Hùng

Trung tâm Ngã Bảy ra đời, trở thành đầu mối giao thông thủy có qui mô lớn nhất Nam Kỳ. Từ đây, lúa gạo, sán vật vùng Rạch Giá - Cà Mau chở lên Sài Gòn không còn đi đường vòng mất thời gian, khoảng cách được rút ngắn lại rất nhiều. Ngược lại, vùng Sài Gòn - Chợ Lớn đưa hàng hóa về sẽ giảm chi phí. Rõ ràng, giao thông thuận tiện là điều kiện tốt kích thích mở rộng việc giao thương toàn vùng đồng bằng sông Cửu Long nói chung, vùng đất Hậu Giang xưa nói riêng.

Chỉ một thời gian ngắn sau khi hoàn thành đào kinh trung tâm của bảy ngã hình thành thì chợ Ngã Bảy cũng ra đời - Năm 1915, thấy được vị trí quan trọng đó, Pháp cho dời quận lỵ Rạch Gòi từ làng Thạnh Xuân về chợ Ngã bảy (cách khoảng 30km đường chim bay). Việc di dời này, càng làm cho trung tâm và chợ Ngã Bảy thêm ưu thế và mở mang nhanh chóng. Chẳng mấy chốc, tiếng tăm trù phú chợ Ngã Bảy - Phụng Hiệp lan nhanh khắp vùng, khiến chủ tỉnh Cần Thơ Outrey đưa ra kế hoạch định biến nơi đây thành một thương cảng. Cùng lúc ấy, trung tâm Ngã Năm (tỉnh Sóc Trăng) ra đời với 5 ngã kinh đào, có đường thủy đi tứ xứ. Trung tâm chợ Ngã Năm giao thương mật thiết với trung tâm chợ Ngã Bảy - Phụng Hiệp (hai nơi cách nhau 30 cây số) góp phần cho hoạt động kinh tế hàng hóa toàn khu vực Tây sông Hậu và bán đảo Cà Mau phát triển mạnh mẽ...

Chợ Ngã Bảy - Phụng Hiệp dần mở rộng phố xá - xây dựng dinh quận, nhà việc làng dọc theo phố. Nhà lồng chợ cát sát mé sông nhín ra tâm điểm Ngã Bảy. Dọc theo các đầu doi, nghề đóng ghe xuồng mở ra, cư dân tụ tập ngày càng đông, nhất là ở các đầu Doi Chành (hướng đi Cà Mau), Doi Cát (hướng đi Sóc Trăng), Doi Đình (hướng đi Rạch Gòi) và dọc theo hai bờ kinh xáng Cái Côn (ra sông Hậu). Lúc này đường lộ xe Cần Thơ đi Sóc Trăng, Cà Mau (gọi là lộ Đông Dương) qua ngang chợ Ngã Bảy cũng được xây dựng gấp rút. Những vị cao niên ước tính lúc đó, phố chợ Ngã Bảy - Phụng Hiệp đã có gần một ngàn nóc nhà, ghe tàu và người từ xứ về làm ăn, làm mướn, ở tạm, tính không xuể. Chợ nhóm buổi sáng có năm bảy trăm người. Người giàu nhiều thêm, họ mở chèn lúa, vựa cá mắm và nhiều tiệm tạp hóa, tiệm thuốc bắc, tiệm vàng kẽ cát tiệm hút á phiện.

KIỂU CÁCH HỢP CHỢ TRÊN SÔNG, HÌNH THÀNH CHỢ NỐI

Đã biết, kinh tế nông nghiệp vùng đất Đồng Nai - Cửu Long phát triển trước hết nhờ sự cần cù lao động và bộ óc thông minh, sáng tạo của cư dân, họ dám nghĩ, dám thay đổi phương thức canh tác nhất là lối lên liếp lấp vườn. Linh vực thương nghiệp cũng vậy, việc hình thành hệ thống, mạng lưới chợ ở Đồng bằng sông Cửu Long đã mang lại hiệu quả thiết thực, giúp người nông dân tiêu thụ nhanh nguồn nông sản và cung cấp hàng gia dụng, thiết yếu thỏa mãn nhu cầu, nâng cao mức sống cho họ. Lúc này ở tỉnh Cần Thơ, các chợ Cái Răng, Phụng Hiệp rất sầm uất đến gần như quá tải, đòi hỏi các thương nhân phải tìm phương thức giao thương mới, đáp ứng qui mô, nhu cầu mua bán ngày càng tăng.

Vùng Tây sông hậu đã cơ bản hoàn tất việc khai thác với đồng lúa mênh mông; vườn cau, vườn dừa xanh ngát. Nghề vườn phát triển, sản phẩm trái cây ngày càng dồi dào. Một khối lượng lớn hàng nông sản tấp nập đưa về các chợ. Thị trường sôi động, sức cạnh tranh ngày càng tăng. Muốn vậy, phải rút ngắn thời gian vận chuyển, bớt trung gian không cần đưa hàng lên chợ trên bờ mà nên trực tiếp chào hàng, ngã giá cân, đong đếm giữa hai đăng bán - mua ngay trên mặt sông. Dần dần thấy cách này ích lợi, nên mọi người đổ xô làm theo, hình thành kiểu cách hợp chợ trên sông. Mặt khác, do lúc này phố xá mở nhanh, lượng người mua bán tăng vọt, chợ trên bờ quá tải nên **chợ nối** ra đời cũng là phù hợp với qui luật phát triển kinh tế hàng hóa.

Thế là, chợ nối ra đời tạo công ăn, việc làm cho lực lượng nông dân không đất, thiếu đất chuyển sang nghề mua bán, hoặc làm nghề bán vâm, ghe dạo. Chỉ cần chiếc ghe vài mươi giạ, chiếc xuồng nhỏ với ít vốn, người ta có thể chèo, bơi đi bán tạp hóa, bánh, trái, hủ tiếu, chè, thuốc lá, nước giải khát cho lớp người vãng lai; đến mua bán hàng hoặc đậu ghe nghỉ chờ con nước.

Như vậy, chợ nối ra đời, hợp cùng chợ trên bờ càng mở rộng trung tâm Ngã Bảy, càng thu hút giới thương hồ, nông dân tới mua bán; hàng hóa được vận chuyển nhanh, giữ được nông sản tươi đến người tiêu dùng.

CHỢ NỐI NGÃ BẢY – PHỤNG HIỆP GIAO THƯƠNG SÔI ĐỘNG

Gọi đúng là chợ nối Ngã Bảy – Phụng Hiệp thì phải kể từ tâm điểm, có sức ảnh hưởng đến vài cây số. Trong vùng ảnh hưởng đó, hàng trăm tàu, ghe luôn neo đậu mua bán.

Ai có nhu cầu thì tấp vào đây bỎ neo chào hàng, hoặc xem coi các ghe khác “bẹo hàng” gì, nếu cần mua thì trao đổi ngã giá. Tài liệu lưu lại cho thấy qui mô ghe, tàu, xuồng thời mới hình thành chợ nổi Phụng Hiệp từ năm, ba trăm chiếc. Đầu thời kỳ thời đổi mới luôn trên 1.000 chiếc mỗi ngày, dịp cao điểm tết có khi đến 3.000 chiếc, nhiều ghe chài, ghe cà vom, trọng tải đến 30-40 tấn cùng neo đậu mua bán. Ngoài lực lượng mua, bán; bến tàu và nhiều bến đò ngang, các ghe bán vải, ghe dạo cả trăm chiếc cũng góp phần làm cho sinh hoạt chợ nổi thêm tấp nập. Tàu Cần Thơ đi Sóc Trăng, Cà Mau, Rạch Giá đều ngang chợ Ngã Bảy - Phụng Hiệp dừng lại xuống khách, rước khách. Cạnh đó, còn có nhiều bến tàu trung bình tasia đi các vùng lân cận như Kế Sách, Long Mỹ, Mỹ Tú, Trà Ôn... Từ thời đổi mới, riêng đò ngang, đò dịch vụ có đến gần 100 chiếc. Nếu đứng ở một góc, một cao điểm chứng vài chục thước không thể quan sát hết qui mô chợ nổi. Năm 1992, khi thực hiện phim tài liệu chợ nổi Phụng Hiệp, tàu Calyso phải dùng thủy phi cơ bay trên độ cao hơn trăm mét để quay phim. Ngoài ra, còn phải dùng tới 4 chiếc ca nô chuyên dùng tasia ra các điểm chợ, quay hơn nửa ngày mới hoàn tất yêu cầu.

Khác với chợ trên bờ, chợ nổi thường nhôm vào tờ mờ sáng (từ 5 giờ - đến 8 giờ). Đây là cao điểm mua bán các loại hàng nông sản tươi. Còn từ đó đến chiều chợ vẫn tiếp tục hoạt động mua bán các loại “hàng năm”, hàng tạp hóa, hàng gia dụng thiết yếu...

Chợ nổi Ngã Bảy - Phụng Hiệp mua bán gì? Có thể phân ra thành hai loại:

- **Chợ nổi chuyên doanh:** Thường tập trung mua bán một số loại trái cây.

- **Chợ nổi tổng hợp:** Mua bán tất cả các loại sản vật từ ruộng, rẫy, vườn, biển, rừng và hàng hóa gia dụng thiết yếu, hàng thủ công mỹ nghệ.

Chợ nổi Ngã Bảy - Phụng Hiệp nằm ở dạng chợ nổi tổng hợp, từ khi mới ra đời. Bởi ở vị trí trung tâm của một vùng sản xuất nông nghiệp rộng lớn và là trục giao thông chiến lược, là chợ đầu mối, vừa thu hút khối lượng lớn hàng hóa, vừa cung ứng các nơi có nhu cầu. Hàng hóa ở chợ nổi Phụng Hiệp rất phong phú, đa dạng, được lực lượng thương hồ, thương lái, nông dân đưa tới bao gồm các nhóm hàng trái cây, nhóm hàng rau củ. Đặc biệt, dịp tết người ta có thể thấy một phần của chợ nổi rực rỡ màu sắc từ các ghe bán hàng hoa, kiểng như bông vạn thọ, bông cúc, bông giấy, bông hồng. Các ghe đưa hấu chất đầy, nhưng chỉ vài ngày đều bán hết sạch. Ngoài ra, còn có nhóm hàng thủ công và sản

vật khác, nhóm hàng thực phẩm và gia cầm, nhóm hàng gia dụng thiết yếu. Bên cạnh đó, là các mặt hàng dịch vụ như thức ăn, đồ uống với các loại nước giải khát như trà nóng, nước đá, xirô, nước dừa. Dần dần có cả lavae, nước ngọt, cà phê, đồ hộp. Các loại bánh bao, bánh lợt, bánh đúc, bánh bò, xôi, bắp, chè đậu, cháo lòng, cháo vịt, cháo gà, mì, hủ tiếu, hột vịt lộn, cơm dĩa. Sau này lại có thêm bánh mì thịt, cơm hộp. Đầu thời kỳ đổi mới, còn có nhiều ghe bán rượu, món nhậu – Đôi khi vài ba người bạn rủ nhau xuống ghe ngồi nhậu bồng bềnh trên sông nước để hàn huyên, giải khuây.

Song song đó, dịch vụ đò ngang lúc nào cũng tấp nập, ghe lớn đậu lai giữa sông, muôn có việc ra vô bờ thì cứ kêu đò. Khách đi đường dài, bị trễ tàu nên mướn đò đuổi theo.

Thời kỳ phát triển nhất, chợ nổi Ngã Bảy – Phụng Hiệp còn có các dịch vụ mới: Tư nhân lập *trạm xăng nổi* có sức chứa vài ngàn lít, tàu ghe hết dầu thì ghé lại bơm. Thêm những ghe bán xăng dầu dao khắp chợ nổi, chỉ cần kêu một tiếng khách sẽ được đáp ứng. *Tiệm may nổi* giữa sông có đảm nhận việc cắt, sửa, vá quần áo nhanh cho khách, *tiệm tạp hóa nổi* bán cả trăm thứ hàng từ nồi, soong, chảo, khăn, quần áo, xà bông, đồ chơi trẻ em đến cây kim, sợi chỉ.

ĐIỂM DU LỊCH SÔNG NƯỚC HẤP DẪN

Do những nét độc đáo, hiếm có, chợ nổi Ngã Bảy – Phụng Hiệp những năm sau ngày giải phóng, rồi bước sang thời đổi mới không những sầm uất về giao thương, mà còn khởi phát tiềm năng du lịch. Khách trong nước và nước ngoài (khách đi nghiên cứu và Tây ba lô) đi chơi chợ nổi ngày càng đông. Từ năm 1991 – 1998 trung bình mỗi ngày từ 100 – 150 người. Công ty du lịch TP Hồ Chí Minh phối hợp Công ty Du lịch Cần Thơ, đưa chợ nổi vào tour du lịch chính thức. Khách nghỉ ở các khách sạn Cần Thơ, đến 5 giờ sáng được đưa lên tàu du lịch, canô xuôi theo sông Hậu qua kinh Cái Côn vô chợ nổi Phụng Hiệp, chỉ mất non một giờ, nếu đi xe chỉ mất 30 phút. Từ đây khách có thể đi bảy ngã sông, hoặc mướn đò nhỏ len lỏi vô khu vực tâm điểm nhiều tàu ghe đậu mua trái cây, hòa mình vào sinh hoạt mua bán. Nếu khách ở lại đi chợ đêm thì mướn đò chèo dạo quanh, nếm thử các món ẩm thực hoặc lên ghe bán đồ nhậu, uống vài ly rượu để, ăn hột vịt lộn mà ngắm trời, trăng mây nước và làm quen với con người tứ xứ nơi chợ nổi.

Nhìn chung, việc giao thương ở chợ nổi Ngã Bảy – Phụng Hiệp hết sức sôi động, cuốn hút ngày càng nhiều tàu, ghe của thương lái, thương hồ. Hàng hóa trao đổi ngày càng đa dạng về chủng loại, khối lượng càng lớn. Đó là sự phối hợp, điều tiết nhịp nhàng giữa chợ trên

bờ và chợ dưới sông, ưu thế trung tâm bảy ngã được tận dụng, khai thác triệt để. Đặc biệt, chợ nổi cũng là nơi phản ánh rất rõ nét các yếu tố kinh tế thị trường về qui luật cung - cầu, qui luật cạnh tranh. Từ chợ nổi, ngày nay trong 30 phút đường xe có thể đưa hàng về trung tâm thành phố Cần Thơ, thị xã Sóc Trăng; từ 1 - 2 ngày, thương lái huy động được khối lượng hàng nông sản lớn đến được hết các điểm chợ đồng bằng sông Cửu Long và thành phố Hồ Chí Minh, chi phí vận chuyển rẻ hơn đường xe từ 10 - 20%. Chiều hôm trước, nhà vườn thu hái trái, tờ mờ sáng hôm sau có mặt tại chợ nổi chào bán trực tiếp cho thương lái vẫn đảm bảo chất lượng tươi ngon.

VĂN HÓA TRAO ĐỔI

Việc mua bán ở chợ nổi cũng thường theo 2 cách: *Sỉ* (bán buôn) và *lẻ*. Mua bán sỉ là giao dịch, trao đổi khối lượng hàng lớn, có khi sang tay hết cả ghe hàng. Bá lẻ là bán số ít cho người tiêu dùng trực tiếp. Giới thương hồ từ miền trên chở hàng gia dụng, hàng công nghệ phẩm xuống bán sỉ lại cho chành, cho vựa mua nhanh hàng nông sản về. Người nông dân - Nhà vườn chở trái cây rau củ ra chợ nổi bán lẻ cho người tiêu dùng trực tiếp hoặc bán sỉ cho thương lái.

Việc tính toán số lượng ngày xưa thường đếm chục, đếm trăm, đếm thiên. Ở các chợ nổi trái cây Phụng Hiệp, Cái Răng, Phong Điền đếm chục thường là 14 đơn vị, ngày xưa có khi đến 16, 18. Các loại hàng khác có thể tính mớ, tính mǎo, tính giạ (khoảng 22kg). Giờ đây, hầu hết đều dùng cân. Cân của đàng bán hay đàng mua, do hai bên thỏa thuận. Tuy nhiên các loại lá lợp nhà, đồ sứ, đồ gia dụng thủ công vẫn phải đếm cái, đếm chiếc, đếm chục.v.v...

Do chỉ giao dịch trong thời gian quá ngắn, nên giữa người nông dân, thị dân và giới thương hồ đã có những quy ước mua bán sòng phẳng.

Trước hết là kiểu cách *bẹo hàng*. Chủ ghe bán hàng gì, cứ treo lên ngọn sào cao trước mũi, kể cả 2, 3 thứ hàng. Từ xa, ai thấy cần mua gì thì đến ngã giá. đây là một kiểu thông tin “tín hiệu”, khỏi phải rao hàng nhọc công. Có thể nói *bẹo hàng* là một sáng tạo độc đáo, một lối tiếp thị, quảng cáo được hình thành khá sớm, chỉ chợ nổi mới có. Tờ mờ sáng đến chợ nổi, người ta sẽ thấy ghe xuồng tấp nập, sào bẹo hàng nhô cao treo trái cây, rau, củ lùng lảng thật lạ mắt.

Chữ *tín* và nguyên tắc *sòng phẳng* trong hoạt động mua bán ở chợ nổi, luôn được đề cao. Việc thỏa thuận mua bán dù với khối lượng hàng hóa cả chục tấn cũng chỉ bằng miệng, không cần giấy tờ. Thế nhưng, hai bên rất tôn trọng. Đây cũng là điều khiến cho người mua, bán ở chợ nổi rất ít có trường hợp kiện cáo.

Ở chợ nổi, nguyên tắc mua bán là: “thuận mua vừa bán”, “tiền trao, cháo mức”. Không có khái niệm “mua chịu”, “bán chịu”, “thiểu nợ”, mua hàng rồi đổi lại, trả lại...v.v... Bởi mua bán xong rồi, mạnh ai nho nhỏ sào lui ghe.

Do yếu tố cạnh tranh gay gắt, các giới nông dân, thương lái, thương hồ thường xuyên nắm đcợc mặt bằng giá cả, nên người bán ít nói thách như chợ trên bờ.

VĂN HÓA GIAO TIẾP

Trước hết là tình *đoàn kết tương thân, tương ái, tương trợ*. Các tàu, ghe neo đậu dài ngày chờ bán hết hàng, thường coi nhau như người lối xóm (xóm trên sông) nên dù xa lạ nhưng họ nhanh chóng trở nên thân thiết, có gì cần cứ kêu nhau. Tàu, ghe mắc cạn, hư máy thì họ sẵn sàng phóng xuống sông đẩy ghe: Gặp sóng to gió lớn, ghe chờ khẩn sấp vô nước gặp nguy, người ghe khác nhảy qua tát nước tiếp. Ghe nào có người bệnh, người qua đời bất ngờ thì nhiều ghe khác xúm lại lo toan. Ngày xưa, giới thương hồ hay nhắc câu: “Tứ hải giai huynh đệ”. Sau giờ mua bán rồi rảnh, họ thường rủ nhau nhậu lai rai với vài ba chai rượu đế, một ít mồi nhấm. Trong men rượu họ hỏi nhau về quê hương, gốc gác, gia đình, việc buôn bán lỗ, lời... Từ đó, có thể kết thành “huynh đệ”, bằng hữu, hẹn có dịp gặp lại trên bước thương hồ.

Chợ nổi ngày xưa, cũng là điểm *gặp gỡ giao lưu* giữa trai gái, có việc nặng nhọc, những ghe có đàn ông, con trai thường giúp đỡ ghe neo đơn chỉ có phụ nữ. Từ đó sinh ra thân mật, cảm tình, giờ rỗi rảnh họ thường làm quen với nhau, rủ nhau hò đối đáp, đón ca tài tử

rồi dần gắt bó, thể nguyên sê về quê nhờ người mai mối, dạm hỏi. Nhiều đôi trai gái quen biết theo các trường hợp này mà phải lòng nhau, đi đến kết thành vợ chồng.

Đè cao nghĩa khí cũng là lối sống thường thấy ở chợ nổi, nhất là giới thương hồ, tuy có một bộ phận còn ít nhiều tiêu cực thường xử sự nhau bằng vũ lực, chửi thề, bất chấp pháp luật - Nhưng hầu hết dân đi ghe, dân chợ nổi thường gặp nhau ở chỗ đè cao nghĩa khí, gặp chuyện bất bình họ sẽ ra tay “cứu khổ, phò nguy” đứng về phía kẻ yếu, cho dù hiểm nguy tính mạng. Chính vì vậy ngoài việc có sức khỏe, dân đi ghe thường phải biết vài ba miếng võ phòng thân.

VĂN HÓA GIẢI TRÍ

Nông dân chở nông sản ra chợ nổi bán gấp rồi về trong ngày, nhưng giới thương hồ, thương lái, bạn ghe thường có khi ở lại ít hôm chở bán hàng xong. Mặt khác, nhiều tàu ghe các vùng có dịp đi ngang, đậu lại chở con nước, cho nên sáng, chiều, tối mặt sông Ngã Bảy luôn tấp nập, người kêu nhau í ới! Những tàu ghe đậu cặp sát nhau, có người biết chút ít văn nghệ liền rủ nhau mở sòng nhậu trên mui, rồi **dờn ca tài tử** giải khuây. Hoàng hôn trên sông hay giữa đêm trăng sáng, nghe tiếng dờn ca khoan nhặt, bài vọng cổ, Nam xuân buồn man mác, tạo nên một không khí văn hóa đậm đà hương vị miền quê sông nước hữu tình.

Hò đối đáp cũng là một hình thức giải trí, làm quen của trai gái thương hồ, người đứng bên này ghe hò đối, người đứng bên kia ghe hò đáp. Thỉnh thoảng thấy cô gái chèo ghe nhỏ bán hàng một mình nên anh trai kia để ý liền chèo theo cất giọng hò. Các vị cao niên kể lại, có khi mải mê anh con trai chèo theo đến nửa khuya hoặc tời sáng, ngoảnh lại đã xa cả chục cây số. Cho đến khoảng đầu thập niên 60 của thế kỷ trước, từ 1 - 2 giờ sáng đã có ghe xuồng đưa hàng vô chợ nổi. Trai, gái chèo, bơi hò đối vang dội cả một khúc sông, nhất là hướng sông lớn từ Cái Côn - Đại Thành vô.

Đánh cờ cũng là cách giải trí thân mật của những người đi ghe, thường là người có tuổi. Qua mấy ván cờ, họ hiểu nhau hơn, thân nhau hơn, có khi đòi kết “sui gia”.

Các hình thức giải trí tiêu cực như cờ bạc, mãi dâm, hút á phiện ngày trước ít xảy ra ở chợ nổi Ngã Bảy - Phụng Hiệp. Chỉ sau này chợ càng sung túc, người càng nhiều thì mới滋生 ra các tệ nạn, tuy nhiên cũng không đến nỗi phổ biến, nghiêm trọng.

CHỢ NỔI VÀ NHỮNG CÂU CA DAO GẦN GỦI

Nhà văn Sơn Nam trong nhiều quyển sách, có nói đến điệu hò Ngã Bảy được sinh thành từ chợ nổi Ngã Bảy – Phụng Hiệp. Dù chưa tìm được bản sưu tầm, ký âm nào nhưng theo ông, đây là điệu hò ngắn mô phỏng hò Cần Thơ. Ngoài điệu hò, chợ nổi còn hình thành những kiểu rao hàng lanh lảnh, tha thiết, mời mọc: “ai ăn chè đậu đen nước dừa đường cát hòn...?” “bánh bò hòn...v.v”

Những người cao niên ngày nay còn thuộc lòng nhiều ca dao, câu hò ca ngợi sinh hoạt chợ, phổ biến tại chợ nổi Ngã Bảy – Phụng Hiệp nghe thật thâm thúy, mộc mạc mà không kém giá trị văn học:

*Đạo nào vui bằng đạo đi buôn
Xuống biển, lên nguồn gạo chợ, nước sông
Hay như:
Chèo ghe đi bán cá vồ
Ngược chảy ô ô chẳng thấy ai mua
Cá lò tho ăn no ànì ngán
Khô sặc rắn đem bán chợ Dinh
Rồi buôn bán ế ẩm họ than:
Bím bẹp kêu nước lớn ai ơi
Buôn bán không lời, chèo chống mỏi mè
Lúc giông gió họ nhắc nhau:
Bớ chiếc ghe sau chèo mau anh đợi
Kéo giông khói đèn bờ bụi tối tăm
Đi buôn làm quen gái miệt vươn, người khách thương
hồ ngỏ ý, nhưng cô gái rất cẩn thận trong tình cảm:
Chuyến này anh chờ cát
Chuyến khác anh chờ vôi
Anh làm sao cho duyên nợ lỗi thôi
Nay đổi, mai dời
Liệu bề anh có thương dang trọn đời
Anh hãy thương
Hoặc nói lên thân phận người phụ nữ
Gặp anh đi buôn bán giữa đàng
Đây mang cái bụng chửa mà anh có thương nàng
hay không?
Còn duyên bán bánh bò bông
Hết duyên bán mít cho chồng cạp xơ*

Từ điệu kiệu mặt bằng sông Ngã Bảy, năm 1987 ngành Văn hóa Thông tin huyện Phụng Hiệp đã sáng tạo nên kiểu *Thuyên văn hóa*, đi lùi động phục vụ bà con vùng sâu. Thỉnh thoảng chen chân vô chợ rao hoạt động văn nghệ, thông tin, tuyên truyền, triển lãm thời sự phục vụ giới thương hồ, mua bán.

Thiên văn hóa Phụng Hiệp - Ảnh: TL

Có thể khẳng định, nếu hoạt động giao thương ở đây càng sôi động, phát triển thì các giá trị văn hóa mới cũng theo đó hình thành. Và đến nay, chợ nổi Ngã Bảy - Phụng Hiệp không chỉ là một đặc trưng hoạt động kinh tế mang bản sắc riêng, mà còn là một địa chỉ văn hóa độc đáo, hấp dẫn ở khu vực đồng bằng sông Cửu Long.

* * *

Những năm đầu thế kỷ thứ 21, do chợ quá tải, ảnh hưởng giao thông đi lại, chợ nổi được dời ra xa tâm điểm bảy ngã sông, đến xã Đại Thành cách điểm cũ 3km về hướng sông Hậu. Tháng 8/2005, Thủ tướng Chính phủ chấp thuận chia tách huyện Phụng Hiệp thành 2 đơn vị. Huyện lỵ Phụng Hiệp đặt tại thị trấn Cây Dương (xã Hiêp Hưng cũ), thị trấn Phụng Hiệp (cũ) và một phần các xã lân cận sáp nhập lại thành thị xã Tân Hiệp (trong đó, Phường trung tâm mang tên Ngã Bảy). Hy vọng, với sự nâng cấp thành thị xã và khi dự án con đường Nam sông Hậu, đường qua lô Phụng Hiệp hình thành - Chợ nổi Ngã Bảy - Phụng Hiệp sẽ trở thành một điểm du lịch hấp dẫn hơn trong quần thể du lịch đồng bằng sông Cửu Long. Nơi đây sẽ luôn sung túc, tác động vào thị trường nông sản và giữ gìn được nét đặc trưng văn hóa sông nước miệt vườn.

N.H